

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.052/2016/8.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
Dr. Holecz Csilla ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Fehér Dániel ügyvéd

A per tárgya: baleseti kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.359/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.251/2012/53.

Rendelkező rész

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.359/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 520.000 (ötszázhuszezer) forint felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes édesapja, néhai H.J. betonacél feldolgozó munkakörben állt az alperes alkalmazásában, P.G. nevű külvárosában található telephelyen dolgozott. Az itt alkalmazásban álló munkavállalók beosztásuk szerint 3 hét munkavégzés után egy hetet tölthettek M-n.
- [2] A telephely és a szálláshely közötti közlekedésük megkönnyítése érdekében az alperes a munkavállalók rendelkezésére akarta bocsátani a forgalmi rendszámú O.A.S.W.E. típusú személygépkocsit, amelyet N-ből kellett a p. munkavégzési helyre juttatni.
- [3] Néhai H.J. 2011. októberében az egy hetes m. pihenőidejét követően készült ismét munkába állni. A munkáltató kérésére 2011. október 22-én elvállalta, hogy az alperes n., m. telephelyén felveszi a személygépkocsit, és azt P-be vezeti. Négy munkatársával együtt 2011. október 30-án a délutáni órákban indultak el M-ről. Az m.-i telephelyig a felperes munkatársaival egy autóban utazott, majd 2 óra 30 perckor a N-ban felvett gépkocsival elindultak P. felé. Néhai H.J. a társai gépkocsiját követve haladt. 4 óra 30 perckor tankoltak, illetve egy rövid pihenőt tartottak. Néhai H.J. ekkor a többiek kérdésére azt állította, hogy nem érzi magát fáradtnak. A munkavállalók ezt követően folytatták az utat az autópályán változatlanul olyan módon, hogy a munkatársak gépjárművét követte néhai H.J. az O.A.-val. Az elől közlekedő személygépkocsit vezető munkatárs annak érdekében, hogy meggyőződjön róla, miszerint a másik autó vezetője megfelelően követi-e, próba sávváltást végzett, és azt tapasztalta, hogy néhai H.J. gond nélkül megismételte utána ezt a manővert.
- [4] Rövid idő múlva, 5 óra 10 perckor a n.-f. határtól mintegy 40 kilométerre néhai H.J. az autópályát jobbra elhagyva a lassítószávon keresztül a útra vezető kijáróra tért rá, és ott a haladási irányát tekintve jobbra ívelő kanyarban nem tudta a gépkocsit az úttesten tartani. A kanyar külső oldalán tehát a menetirány szerinti bal oldalon elhagyta az utat, a füves padkára sodródott, ahol az autó bal elejével egy fának ütközött, aminek következtében a függőleges tengelye körül az óramutató járásával ellentétes irányban megpördült. Eközben egy kisebb fával is érintkezett, majd a menetiránnyal szembefordulva megállt. A baleset következtében néhai H.J. olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen életét vesztette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes - az elhunyt munkavállaló gyermeke - a keresetében 5.000.000 forint nem vagyoni és 200.000 forint vagyoni kártérítés

megfizetésére kérte kötelezni az alperest, továbbá havi 25.000 forint összegű tartáspótló járadékjellegű kártérítés megfizetését igényelte. Követelését a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (rég. Mt.) 174. §, 181. § és 183. §-ára alapította. Érvelése szerint a haláleset munkahelyi baleset következménye volt, amikor néhai H.J. külföldi kiküldetése keretében az alperes megbízása alapján a n. telephelyről a p. telephelyre közlekedett az O.A. típusú személygépkocsival. Hivatkozása szerint értékelni kell, hogy az elhunyt nem gépkocsivezető munkakörben volt foglalkoztatva, továbbá a gépjárművet külföldön, éjszaka, ismeretlen úton és esős útviszonyok között kellett vezetnie.

- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a baleset kizárólagos oka az volt, hogy néhai H.J. nem tartotta be a közúti közlekedés szabályait, autópályáról letérve túl gyorsan - a megengedett, és az útviszonyoknak megfelelő sebességet túllépve - hajtott be a nedves úton a kanyarba, így tehát a káreseményt kizárólag az ő elháríthatatlan magatartása okozta. A régi Mt. 174. § (2) bekezdése értelmében ez a munkáltató számára a kárfelelősség alóli mentesülést megalapozó okot jelent.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.251/2012/53. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére kötelezte.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a régi Mt. 174. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette, hogy jelen esetben néhai H.J. a munkáltató érdekében cselekedett, hiszen tevékenységével abban működött közre, hogy a szóban forgó gépjármű az alperes segítő szándékának megfelelően P-ba kerülhessen az ottani dolgozók életének megkönnyítése érdekében. A halál a munkaviszonnyal összefüggő tevékenység kifejtése során következett be, vagyis az alperes a régi Mt. 174. § (1) bekezdése szerinti feltétel hiányára eredményesen nem hivatkozhat.
- [9] A régi Mt. 174. § (5) bekezdése rögzíti, hogy a munkáltató működési körébe esnek különösen az általa a feladatai során kifejtett tevékenységgel összefüggő magatartásból, a használt anyag, felszerelés, berendezés és energia tulajdonságából, állapotából, mozgásából és működéséből eredő okok. Ebből is az következik, hogy a kárt előidéző ok csak akkor minősülhet a munkáltató működési körén kívül esőnek, amennyiben független a munkáltató tevékenységétől, vagyis ha a munkáltató működésével nem áll okozati összefüggésben. Jelen perben ez nem volt megállapítható.
- [10] A régi Mt. 174. § (2) bekezdésében foglaltak megvalósulása vizsgálata során a bíróság igazságügyi közlekedési szakértő véleményét szerezte be, aki kifejtette, hogy a „baleseti mozgásfolyamat” során a gépkocsi másik járművel nem ütközött és nem

is érintkezett, erre utaló nyomot, elváltozást nem észleltek. A vizsgálat alkalmával a gumiabroncsok állapotát, mintázatát is általában megfelelőnek találták, az ütközéskor pedig az első légzsákok aktiválódtak, működésbe léptek. Mindezek alapján összességében úgy ítélte meg, hogy a rendelkezésre álló adatok nem utalnak olyan, a járművezető számára előre nem látható előzményi műszaki hibára vagy karbantartási hiányosságra, amely a baleset bekövetkezését elháríthatatlan fizikai szükségszerűséggel magyarázná. Ez pedig önmagában arra utal, hogy a károsult munkavállalón kívüli más tényező nem hatott közre a baleset bekövetkezésében.

- [11] A szakértő rögzítette, hogy a baleset megtörténte műszaki probléma nem ad magyarázatot, mert a gépkocsi sebessége önmagában alkalmatlan volt a kanyarban való nyom- és iránytartó áthaladásra. A fentiekből a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy néhai H.J. a jobbra ívelő kijáratban, tehát egy kanyarban, ráadásul éjszakai látási viszonyok között, nedves, csúszós burkolatú úton haladva nem az útviszonyoknak megfelelően választotta meg az általa vezetett gépjármű sebességét. A biztonságosnak tekintendő 82-90 km/órás mértéket jelentősen túllépte, hiszen még a sodródási nyom kezdetén is legalább 120 km/órás sebességgel közlekedett. Mindez pedig a régi Mt. 174. § (2) bekezdésére vonatkoztatva a munkavállaló kizárólagos, a munkáltató részéről elháríthatatlan magatartását, közrehatását jelenti.
- [12] Nincs olyan jogszabályi előírás, amely a gépkocsivezető munkakörhöz kötné a munkáltató gépjárművének használatát, az egyéb munkakört betöltők számára pedig ezt megtiltaná. E tárgyban jogszabályi korlátozás az éjszakai, illetve külföldön való közlekedés tekintetében sincs. Arra vonatkozóan nem merült fel adat, hogy néhai H.j. vezetői rutintalanságára vezethető vissza a baleset.
- [13] A felperes fellebbezése folytán eljáró Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.359/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, és a felperest másodfokú perköltség fizetésére kötelezte azzal, hogy a fellebbezési illeték az állam terhén marad.
- [14] A régi Mt. 174. §-ával összefüggésben a másodfokú bíróság arra utalt, hogy nem kétséges, miszerint a baleset a munkavállaló munkaviszonyával összefüggésben következett be, a balesettel érintett munkafeladatot foglalkoztatója működési körébe tartozóan teljesítette. Az erre vonatkozó elsőfokú ítéleti következtetéseket fellebbezés nem érintette, miként a felperes keresetőségével kapcsolatos elsőfokú ítéleti állásfoglalást sem. Ezen utóbbi kérdés vonatkozásában lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapítható volt, hogy a felperes mint a néhai munkavállaló vele közös háztartásban élő kiskorú gyereke lépett fel kárigénnyel az alperessel szemben.
- [15] A szakértői bizonyítás elégtelenségével kapcsolatos felperesi érvek alaptalanok, a szakértő ugyanis a felelősség megállapításához szükséges lényeges körülményeket feltárta, egyben rögzítette, hogy

az adott útviszonyok mellett helytelenül megválasztott sebesség vezetett a baleset bekövetkezéséhez. A közlekedés a legszélesebb körben jelentkező járulékos feladatként kapcsolódik az egyes munkakörökhöz. A néhai munkavállaló és munkatársai külföldi telephelyen teljesítették a munkaköri kötelezettségeiket, ezzel járóan a kiutazás, a telephelyek közötti mozgás révén a munkához kapcsolódó járművezetés esetükben sem volt példa nélküli. Egyes munkaköri feladatok teljesítéséhez szükségképpen közlekedni is kell, és nincs olyan generális korlátozás, amely általános érvénnyel tiltaná a munkáltató részéről az ilyen irányú elvárásokat. A foglalkoztatónak természetesen van lehetősége van mérlegelni az ilyen feladatra is szánt dolgozója személyi körülményeit, méltányolható ellenvetéseit, a dolgozó pedig köteles jelezni a munkáltatójának mindazokat az okokat, amelyek őt a feladat teljesítésében akadályozzák vagy korlátozzák.

- [16] A perbeli esetben a néhai munkavállaló nem élt semmiféle, a vezetési feladatot kizáró, vagy akadályozó ellenvetéssel munkáltatója felé, a feladat teljesítését a tanúvallomásokkal igazolt tények szerint kipihenve kezdte meg, és bár volt választási lehetősége, a tájékozódást segítő munkatársat maga mellé nem kérte.
- [17] A másodfokú bíróság a munkavállalói kizárólagos elháríthatatlan magatartás tényszerű megállapítására tekintettel a jogorvoslati kérelemnek a kármegosztással kapcsolatos érvelését megalapozatlannak találta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 270. §-ára hivatkozással a jogerős ítélet „megváltoztatását” kérte akként, hogy eredeti kereseti kérelmének a Kúria adjon helyt, állapítsa meg a munkáltató kárfelelősségét, és kötelezze kártérítés megfizetésére az eredeti kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően.
- [19] Kifejtette, hogy a határozat megváltoztatását azért kéri, mert álláspontja szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő, az a régi Mt. 166. § (2) bekezdésébe ütközik, mivel az alperes a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény, és a tanúvallomások alapján nem mentesülhet a felelősség alól.
- [20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és a felperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult.
- [21] Hivatkozása szerint a másodfokú bíróság helytállóan és jogszerűen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen rögzítette, és az azon alapuló jogi következtetése megalapozott. Ez alapján pedig helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperest a bekövetkezett balesetért felelősség nem terheli.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [23] A felülvizsgálati kérelmet az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál a határozat közlésétől számított 60 napon belül kell benyújtani [Pp. 272. § (1) bekezdés]. A felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Mindebből következően kizárólag a 60 napon belül előterjesztett felülvizsgálati kérelemben foglaltak voltak vizsgálat tárgyává tehetőek. Az ezt követően előterjesztett kiegészítés nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak.
- [24] A felperes a vizsgálandó felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként tévesen a régi Mt. 166. § (2) bekezdését jelölte meg. A Pp. 272. §-ának (3) bekezdése értelmében azonban ha a felülvizsgálati kérelemben tartalmilag helyesen történik hivatkozás a jogszabálysértés tényére, de a megsértett jogszabályhely megjelölése téves, ezen okból a felülvizsgálati kérelem nem utasítható el. A felperes nyilvánvalóan tévesen jelölte meg a jogszabályhelyet [az helyesen Mt. 174. § (2) bekezdés], így a felülvizsgálati kérelemben foglaltak ezen okból vizsgálhatóak voltak.
- [25] A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.
- [26] A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek akkor tesz eleget, ha a felülvizsgálati kérelemben egyrészt megjelöli konkrétan a megsértett jogszabályhelyet, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést is tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi előadásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel [1/2016. (II.15.) PK vélemény].
- [27] A felperes a felülvizsgálati kérelmében ezen törvényi előírásnak nem tett eleget. Nem fejtette ki jogi álláspontját, nem rögzítette, hogy mely bizonyítékot értékelték tévesen a bíróságok. A felülvizsgálati kérelem kiegészítésében foglaltak nem voltak értékelhetőek, a vizsgálandó kérelem pedig nem felelt meg a Pp. 272. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak.

[28] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Záró rész

[29] A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

[30] A felperes teljes költségmentességére figyelemmel a felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 6. § (2) bekezdésére figyelemmel.

[31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. október 5.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő